

**166. Bijbelstudie over
ISRAEL SA KON BUN BAKA
HET HERSTEL VAN ISRAËL
SHIQUM YIS'RA'EL
שִׁקוּם יִשְׂרָאֵל**

Deel 1: Ezechiël 36:1-15

Toen ik in 1991 met mijn gezin voor de eerste keer in Israël was om tante Anny te bezoeken, haalde zij een stapeltje foto's van vóór en vlak na de oorlog uit de kast. Eén van deze foto's gaf mij de aanleiding voor deze bijbelstudie: een tentenkamp in de woestijn. "Weet je waar deze foto gemaakt is?", vroeg zij mij. Ik antwoordde met een tegenvraag: "In de Negev?" - "Welnee!" zei tante Anny. "Deze foto is hier gemaakt!" Ik snapte het niet. Tante Anny woonde in een mooi appartement in Ramat Aviv, een prachtige buitenwijk van Tel Aviv, vlakbij de universiteit en de Qin'yon, de Mall. Hoe kon deze foto hier gemaakt zijn? Toen vertelde zij mij haar verhaal. Tante Anny woonde destijds samen met haar moeder en haar zus in een tent in de woestijn bij Tel Aviv, want Ramat Aviv bestond toen nog niet. Sterker nog, zij hebben eraan meegewerkt om het te bouwen. Het was keihard werken in de brandende zon en zij leefden in bittere armoede. Tante Anny, haar zus en haar moeder behoorden tot de pioniers, die de woestijn lieten bloeien als een roos. Toen ik dit hoorde was ik hartstikke trots op haar. Ze liet ons nog meer foto's zien uit die periode. Helaas zag zij evenals de meeste Israëli's G'ds hand daar niet in. Natuurlijk was het een enorme prestatie die zij geleverd hebben.

Door moeizaam werk vol ontberingen hebben nieuwe steden en dorpen, groene bossen en vruchtbare landerijen de plaats ingenomen van kale heuvels, woestijnen en moerassen. Ruïnesteden uit bijbelse tijden, die vele eeuwen lang onder zandverstuivingen sluimerden, werden opgegraven en herbouwd. Voor de overlevenden van de Holocaust en de vele Joden die de pogroms in Oost-Europa en de Arabische landen ontvlucht waren, was dit een pure noodzaak, maar voor degenen die de Schriften kennen was het een groot wonder! Wie had ooit gedacht, dat het land dat velen slechts uit de Bijbel kenden en sinds de verwoesting van de tempel in het jaar 70 na de gewone jaartelling verwoest, verwaarloosd en grotendeels ontvolkt was, weer tot bloei zou komen?

Zonder het zelf te beseffen werkten tante Anny, haar zus en haar moeder mee aan de letterlijke vervulling van de profetie in Ezechiël 36, waarin duizenden jaren geleden het herstel van Israël werd voorspeld. Wat een buitengewoon voorrecht genoten zij toen om dit te mogen meemaken, ook al zagen zij dit zelf niet zo! Toch niet alleen toen, ook nu nog steeds worden de teruggekeerde kinderen Israëls op een spectaculaire wijze door de Eeuwige gebruikt om Zijn belofte te vervullen, want Ezechiël 36 is nog altijd in volle gang en de vervulling van Ezechiël 37 staat ook al aan te komen. Laten we deze bemoedigende profetieën eens nader bestuderen:

יְחֶזֶק יִחְזָקָאֵל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:1

"Gij nu, mensenkind, profeteer over de bergen van Israël en zeg: Bergen van Israël, hoort het woord van de Eeuwige."

"Moro fara, yu sumapikin, taki profeti-taki gi den bergi fu Israël, èn taki: Un bergi fu Israël, yere a wortu fu Masra!"

De Eeuwige gaf aan de profeet Ezechiël het bevel, zich met troostrijke woorden tot de ontvolkte en verwaarloosde bergen van Israël te richten en tegen hen te profeteren. Hun bewoners waren vanwege hun slechte en g'ddeloze wandel gedood of weggevoerd en onder de volken over de hele aarde verspreid. De Israëlieten waren weg en de bergen van Israël bleven eenzaam en verlaten achter.

Toch dit was al van tevoren voorspeld, want ook toen was de profeet bevolen, tegen de bergen van Israël te profeten om hun aan te kondigen wat er zou gaan gebeuren: *"Mensenkind,*

richt uw blikken op de bergen Israëls, profeteer tegen hen en zeg: bergen Israëls, hoort het woord van Adonai haShem: zo zegt Adonai haShem tot de bergen en de heuvelen, tot de beekbeddingen en de dalen: zie, ik breng het zwaard over u en uw hoogten zal ik vernietigen! - Sumapikin, seti yu fesi na den bergi fu Israëel èn taki profeti-taki agensi den taki: Un bergi fu Israëel, yere a wortu fu Masra Gado: so Masra Gado taki gi den bergi nanga den pikin bergi, nanga den liba nanga den lagi presi taki: Luku, Mi, Misrefi sa tyari wan howru kon na un tapu, èn Mi sa figi un hei presi puru!" (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 6:2-3). Deze profetie is inderdaad uitgekomen, maar daar bleef het gelukkig niet bij, want dezelfde profeet kreeg later het bevel om opnieuw tegen de bergen van Israël te profeteren, dat de Eeuwige het ooit weer zal herstellen.

Toch wat wordt hier met de bergen van Israël bedoeld? De Karmelberg, de Olijfberg en de Tempelberg misschien? Natuurlijk, die ook! Toch niet alleen de bekende bergen, maar eigenlijk het hele bergland van Judea en Samaria alsook de bergen en heuvels in de overige delen van het land Israël.

In feite is de term 'bergen van Israël' gewoon synoniem met 'het land van Israël', Eretz Yis'ra'el. Toch wordt met 'de bergen van Israël' in de TeNaCH op de eerste plaats het gebied bedoeld, dat de huidige zogenaamde West Bank omvat, die tot de Palestijnse autoriteit behoort.

Ooit vormde dit gebied het hart van het Beloofde Land, want de meest bekende bijbelse plaatsen Beit El [Bethel], Beit Lechem [Bethlehem], Chev'ron [Hebron], Shilo [Silo], en Sh'chem [Sichem] bevinden zich in de bergen van Israël, maar zijn thans onder Palestijns bestuur en heten nu respectievelijk Baytin, Bayt Lahm, Al-Khalil, Khirbat Saylun en Nablus. Ook de heilige stad Yerushalayim [Jeruzalem], die door de Arabieren Al Quds genoemd wordt, behoort met de berg Tziyon [Sion] en de Tempelberg tot de bergen van Israël.

Juist door het feit, dat het grootste deel van de bergen van Israël nog steeds niet aan G'ds volk teruggegeven is, maakt de profetie van Ezechiël 36 zo interessant en actueel voor ons, want de belofte staat nog onveranderd overeind en wat de G'd van Israël heeft beloofd, dat zal Hij ook doen! Laten we nu kijken, wat de Eeuwige bij monde van de profeet tot de bergen van Israël te zeggen heeft:

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:2

"Zo zegt Adonai haShem: omdat de vijand van u gezegd heeft: ha, eeuwige hoogten zijn in ons bezit gekomen!"

"So Masra Gado de taki: Bikasi a feanti ben taki agensi un taki: Aha! Den owru hei-presi srefi wi sa abi!"

Nieuwe Bijbelvertaling: *"Dit zegt Adonai haShem: Vol leedvermaak heeft de vijand geroepen: Die oeroude bergen zijn nu van ons!"* Groot Nieuws Bijbel: *"Jullie vijand roept vol leedvermaak: Eindelijk zijn de oeroude bergen in ons bezit!"* Het Boek: *"Uw vijanden hebben spottend om u gelachen en gezegd, dat uw aloude bergtoppen hun eigendom waren!"* Wel, dat zeggen ze nog steeds en vreemd genoeg geven de Verenigde Naties en zelfs de meeste landen van de EU hun nog gelijk ook, terwijl G'ds Woord toch iets heel anders zegt.

Vele eeuwen lang werden de bergen van Israël door vele opeenvolgende machthebbers opgeëist, en toen daar in de vorige eeuw weer bloeiende Joodse nederzettingen ontstonden en het er op leek, dat ze eindelijk weer in het bezit van Israël zouden komen, werd de nieuwe Joodse staat op de dag van zijn geboorte, 15 mei 1948, door zes Arabische landen aangevallen en de bergen van Israël vielen in de handen van de Jordaniërs.

Judea en Samaria werden met alle heilige plaatsen inclusief de Tempelberg, het tempelplein en de Kotel, de zogenaamde Klaagmuur in bezit van Jordanië, toen de Verenigde Naties G'ds land verdeelden en de grenzen bepaalden. Israël kreeg daarbij alleen de moderne wijken van Jeruzalem ten westen van de oude Stad toegewezen. Zo werd Jeruzalem evenals Berlijn in een oostelijk en een westelijk deel verdeeld met een massieve muur ertussen. Deze overeenkomst is werkelijk verbluffend! De 34 synagogen in Oost-Jeruzalem met vele kostbare Torarollen en manuscripten werden door de Arabieren grotendeels vernield en alle Joodse inwoners werden uit hun huizen gezet. Niet alleen in de Oude Stad van Jeruzalem, maar in het hele gebied, dat sindsdien de Westelijke Jordaanoever genoemd wordt. Alle Joden werden verdreven en hun

eigendommen geconfisqueerd of vernietigd. Complete Joodse dorpen werden verwoest. Geen enkele Jood mocht in de buurt komen van de Tempelberg en ook geen enkele Jood mocht op de voor hem meest heilige plaats in Jeruzalem bidden: bij de Kotel, de Klaagmuur!

Negentien jaar lang was de toegang tot de bergen van Israël en de heilige plaatsen in Jeruzalem voor Joden verboden en volledig afgegrensd! Tot 7 juni 1967! Toen hebben de soldaten van het Israëlische leger na een heldhaftige strijd de Oude Stad en heel Judea en Samaria opnieuw ingenomen! De heilige plaatsen waren weer toegankelijk voor Joden, en de synagogen werden weer herbouwd en heringewijd. Er werden weer Joodse nederzettingen in de bevrijde gebieden gebouwd, maar wie dacht dat daarmee Ezechiël 36 nu helemaal vervuld zou zijn komt bedrogen uit, want de bevrijde gebieden in Judea en Samaria werden nu door de Verenigde Naties als 'bezette gebieden' beschouwd en als zodanig in alle media genoemd.

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:3

“Daarom profeteer en zeg: zo zegt Adonai haShem: juist omdat men u van alle kanten verwoest en vertreden heeft, opdat gij het bezit zoudt worden van het overblijfsel der volken, en omdat gij in opspraak gebracht en belasterd zijt door de mensen...”

“Fu dat'ede taki profeti-tori èn taki: so Masra Gado de taki: Bikasi den ben meki un pori kaba, èn den ben swari un na ibri sei, so dati un sa de wan sani dati den tra heiden suma sa abi, èn den takiman taki abra un, èn un abi wan pori nen na mindri fu a pipel...”

Groot Nieuws Bijbel: *“Van alle kanten kwamen de volken op u af, ze verwoestten en vernielden je. Een deel van die volken nam jullie in bezit en nu word je door iedereen bespot en beledigd!”* In תהלים Tehilim [Psalmen] 79:4 klagen zij: *“De buurlanden honen en bespotten ons, we worden met schande overladen!”* (GNB).

De Eeuwige laat de profeet tegen de bergen van Israël zeggen, dat Hij op de hoogte is van de jammerlijke toestand waarin het land Israël zich bevindt, en dat de annexatie van Zijn eigen land en de verwoesting van Joodse dorpen en steden bij de volken rondom in ieders mond is.

Hij heeft het gehoord dat zij vol leedvermaak hatelijke en honende opmerkingen daarover maken, vooral ten opzichte van de verwoestingen, die in de heilige stad Jeruzalem zijn aangericht: *“Ieder die voorbijkomt, schudt spottend het hoofd en zegt: Is dit de stad die voor de mooiste stad ter wereld moet doorgaan, die ‘Vreugde van de hele aarde’ wordt genoemd? Uw vijanden lachen u honend uit. Zij fluiten en knarsen met hun tanden en zeggen: Uiteindelijk hebben we haar dan toch eronder gekregen! Op dit moment hebben we lang gewacht en nu is het dan zover! Met onze eigen ogen hebben we haar nederlaag gezien! - Ala suma disi waka pasa de naki den anu makandra na yu; den froiti èn seki den ede na a umapikin fu Yerusalem, èn den taki: Disi de a foto disi suma ben kari ‘a tru-tru moi wan, a prisiri fu heri grontapu? Ala den feanti fu yu ben opo den mofo agensi yu; den froiti èn den kaw den tifi; den taki: Wi ben swari en krin-krin; fu tru, disi de a dei disi wi ben wakti; wi ben feni en; wi ben si en!”* (איכה Eicha [Klaagliederen] 2:15-16, Het Boek).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:4

“Daarom, bergen van Israël, hoort het woord van Adonai haShem. Zo zegt Adonai haShem tot de bergen, de heuvels, de beekbeddingen en de dalen, tot de woeste puinhopen en de ontvolkte steden, die voor het overblijfsel der omwonende volken tot buit en tot een voorwerp van spot geworden zijn...”

“Fu dat'ede, un bergi fu Israël yere a wortu fu Masra Gado: so Masra Gado de taki gi den bergi, èn gi den pikin bergi, èn gi den liba, èn gi den lagi presi, èn gi den dreisabana, èn gi den foto pe suma no libi moro, disi ben tron wan winisani nanga wan ferakti sani gi den suma disi tan abra fu den heiden suma lontu den...”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Luister daarom, bergen van Israël, naar de woorden van Adonai haShem. Dit zegt Adonai haShem tegen de bergen en tegen de heuvels, tegen de rivierbeddingen en tegen de dalen, tegen de verwoeste puinhopen en tegen de verlaten steden, tegen alles wat is buitgemaakt en bespot door de volken om u heen...”*

En tegen de omwonende volken zegt de Eeuwige: *“Al je beledigingen heb ik gehoord, alles wat je hebt gezegd over de bergen van Israël: dat ze verwoest waren, dat jij ze kon plunderen! Ook tegen Mij heb je op hoge toon gesproken, ook Mij heb je uitgedaagd, Ik heb het gehoord! Dit zegt Adonai haShem: De hele aarde zal zich verheugen als Ik van jou een woestijn maak, zoals jij je verheugde toen het land van het volk van Israël verwoest werd. Jou, Seïrgebergte, zal Ik hetzelfde aandoen: een woestijn zul je zijn, jij en de rest van Edom; ze zullen weten dat Ik de Eeuwige ben! - Mi ben yere ala den fasi disi yu ben kosi Gado agensi den bergi fu Israël taki: Den tan sondro suma, èn suma ben gi wi den fu nyan! Na so un ben taki bigi-fasi agensi Mi nanga un mofo, èn un ben meki un wortu kon hipi agensi Mi; Mi ben yere den! So Masra Gado de taki: Te heri grontapu prisiri, Mi sa meki yu tron wan dreisabana. So leki yu ben prisiri na a erfenis fu a oso fu Israël, bikasi a ben de wan dreisabana; so srefi Mi sa du nanga yu; yu sa de wan dreisabana, o bergi Seïr, nanga heri Edom, iya, alamala; èn den sa sabi dati Mi de Masra!”* (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 35:12-15, NBV).

Even voor de duidelijkheid: geheel Edom inclusief het Seïrgebergte, maakt deel uit van het huidige Jordanië. Toen Jeruzalem verwoest werd en de Israëlieten in ballingschap weggevoerd werden, stonden de Edomieten, die van Esau afstamden en dus eigenlijk familie waren, met leedvermaak ernaar te kijken en zodra de Babyloniërs met hun gevangenen vertrokken waren, snelden de Edomieten evenals alle andere omringende volken naar de bergen van Israël, om de ontvolkte dorpen, steden, boerderijen en verlaten wijngaarden helemaal leeg te plunderen.

Dat was niet alleen in het begin zo, maar door alle eeuwen heen. Alle volken die G'ds land overheersten, van de Assyriërs, de Babyloniërs, de Grieken en de Romeinen tot aan de Turken, de Britten en de Arabieren aan toe pakten wat ze pakken konden en roofden het land helemaal leeg. En wat er nog aan groen over was werd door de geiten en schapen van de rondtrekkende Arabieren kaalgevreten.

Bijna tweeduizend jaar lang was het 'land van melk en honing' veranderd in een woestijn en de ooit zo bosrijke bergen van Israël waren door erosie vervormd tot kale rotsen. Daar waar eens grote uitgestrekte bossen stonden, waren de heuvels boomloos en leeg. Door de eeuwen heen werd er door de vreemde overheersers roofofbouw gepleegd en de bergen en heuvels geheel ontbost. De ruines van eens bloeiende dorpen en welvarende steden lagen er verlaten bij, de eens vruchtbare kustvlakte werd door schuivend duinzand bedekt en ook de prachtige olijfgaarden en wijnbergen van weleer waren verdwenen. Vruchtbare akkers, weidegronden en grasvelden veranderden in zandwoestijnen. Zelfs de in bijbelse tijden zo bloeiende vlakte van Jizreël was tot gevaarlijk moeras gedegenereerd en werd tot een broedplaats voor de dodelijke malariamuskieten. Zelfs in Galilea werden de vruchtbare heuvels door erosie van hun bossen beroofd. Zo lag het land, dat door de verspieters een buitengewoon goed en vruchtbaar land genoemd werd, een land van melk en honing, er bijna tweeduizend jaar lang verlaten en verwoest bij en niets herinnerde nog aan de vergane glorie.

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:5

“Daarom, zo zegt Adonai haShem, voorwaar, in het vuur van Mijn naijver heb Ik gesproken tot het overblijfsel der volken en tot geheel Edom, die met hartgrondige vreugde en diepe minachting Mijn land voor zichzelf ten erfdeel hadden bestemd om het volkomen uit te plunderen!”

“Fu dat'ede so Masra Gado de taki: Fu tru na ini a faya fu Mi dyarusu, Mi ben taki agensi den suma disi tan abra fu den heiden suma, èn agensi heri Edom, disi den suma ben seti fu teki Mi kondre gi densrefi nanga prisiri na ini den heri hati, nanga takru prakseri, fu trowe en leki wan winisani!”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Dit zegt Adonai haShem: In het vuur van Mijn hartstocht klaag Ik Edom en al die andere volken aan! Hun hart was vol vreugde en hun ziel vol verachting toen ze Mijn land in bezit namen en er de weidegronden buitmaakten!”* Groot Nieuws Bijbel: *“Omdat Ik diep gekwetst ben, ben Ik tegen die volken uitgevaren, vooral tegen Edom! Zij waren vol leedvermaak en diepe minachting en maakten zich meester van Mijn land om het te plunderen!”* Het Boek: *“Mijn toorn is ontbrand tegen deze volken, Edom in het bijzonder, omdat zij Mijn land met plezier en met haat in hun hart hebben leeggeplunderd!”*

De Eeuwige zegt met grote verontwaardiging en woede, dat het land, dat de Arabische burenen van Israël zichzelf toeëigenden en leegroofden, ZIJN land is! Daar staat men tot op heden nog onvoldoende bij stil. Ook de Verenigde Naties en de politieke leiders van de Europese Unie zijn zich er duidelijk niet van bewust, dat de zogenaamde 'bezette gebieden' niet door de Joden zijn bezet, maar door de Palestijnen, die men ten onrechte als de rechtmatige eigenaars ziet en om deze reden financieel en politiek steunt.

Het is bedroevend om te constateren, dat de politieke leiders, wiens voorgangers vaak nog hun eed aflegden op de Bijbel, er blijkbaar niet bij stilstaan, dat het hele land Israël inclusief de zogenaamde West Bank en inclusief de Golanhoogten de Eeuwige toebehoort. Hij alleen is de rechtmatige eigenaar, niet de Israeli's en ook niet de Palestijnen.

De Eeuwige noemt de bergen van Israël in bovenstaande tekst *"MIJN LAND - MI KONDRE"* en Hij is woedend, dat de omringende burenen de brutaliteit bezitten om het vol minachting op te eisen. Niet alleen de Palestijnen, die volgens hun eigen manifest eigenlijk aanspraak maken op heel Israël terwijl zij bijbels-historisch gezien eigenlijk buiten de Gazastrook niets te zoeken hebben, maar ook de Jordaniërs, die Judea en Samaria destijds annexeerden en van 1948 tot 1967 bezet hielden, en de Syriërs, die beweren dat de Golanhoogten van hen zijn.

Daarmee schenden zij niet alleen het eigendomsrecht van de Eeuwige, maar maken ook inbreuk op de gebruiksrechten van de Israëlieten, aan wie de G'd van Israël het land als erfdeel gegeven heeft, zoals in ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 12:14 geschreven staat: *"Zo zegt de Eeuwige: Aangaande al de boze naburen, die losslaan op het erfdeel, dat Ik aan Mijn volk, aan Israël, ten erfdeel gegeven heb: zie, Ik ruk hen weg van hun bodem! - So Masra de taki agensi ala den takru pipel lontu mi disi de meri a erfenis disi Mi ben meki Mi pipel Israël fu kisi leki en gudu taki: Luku, Mi sa puru den komopo fu den kondre!"*

De Eeuwige zal hen, die Zijn oogappel aanraken en Zijn land verdelen en leegroeven, zonder pardon keihard straffen: *"Want, zo zegt Adonai Tz'vaot, wiens heerlijkheid mij gezonden heeft, aangaande de volken die u uitgeplunderd hebben (want wie u aanraakt, raakt Zijn oogappel aan): voorwaar, zie, Ik beweeg Mijn hand tegen hen, en zij zullen hun knechten ten buit worden. Dan zult gij weten, dat Adonai Tz'vaot mij gezonden heeft. - Bikasi, so Masra fu den legre de taki na baka fu a glori, A ben seni mi go na den folku disi ben pori un: bikasi a suma disi de meri un de meri a apra fu En ai. Bikasi luku, Mi sa seki Mi anu na den tapu, èn den sa de wan winisani gi den dinari, èn un sa sabi dati Masra fu den legre ben seni mi kon!"* (זכריה Zechar'ya [Zacharia] 2:8-9).

Keer op keer werd Israël aangevallen en telkens weer kwam het als overwinnaar uit de strijd. Niet alleen omdat het Israëliësch leger IDF zo goed getraind en gemotiveerd is en niet alleen vanwege de uitstekende strategieën en supermoderne wapens, maar op de eerste plaats door de vele wonderen, die de Eeuwige gedaan heeft om Zijn volk te beschermen, want: *"Zie, de Bewaarder van Israël sluimert noch slaapt! - Tru, a Waktiman fu Israël no sa dyonko, A no sa sribi!"* (תהלים Tehilim [Psalmen] 121:4).

Het wordt de hoogste tijd dat de mensen zich realiseren dat de Eeuwige het niet langer meer aanziet, dat Zijn land dat Hij na bijna 2000 jaar aan Zijn volk teruggegeven heeft, door de VN wordt toegekend aan anderen, die er geen recht op hebben.

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:6-7

"Daarom, profeteer over het land van Israël en zeg tot de bergen en de heuvels, tot de beekbeddingen en de dalen: zo zegt Adonai haShem: zie, Ik spreek in Mijn naijver en in Mijn grimmigheid: omdat gij de smaad der volken gedragen hebt, daarom, zo zegt Adonai haShem, zweer Ik: voorwaar, de volken die rondom u wonen, zullen zelf hun smaad dragen!"

"Fu dat'ede taki profeti-taki abra a kondre fu Israël èn taki gi den bergi, nanga den pikin bergi, nanga den liba, nanga den lagi presi taki: so Masra Gado de taki: Luku, Mi ben taki na ini Mi dyarusu èn na ini Mi faya hatibron, bikasi un ben tyari a syen fu den heiden suma. Fu dat'ede so Masra Gado de taki: Mi ben opo Mi anu; fu tru, den heiden suma disi de lontu un sa tyari den syen!"

Nieuwe Bijbelvertaling: *"Daarom moet je profeteren over het land van Israël. Zeg tegen de bergen en tegen de heuvels, tegen de rivierbeddingen en tegen de dalen: Dit zegt Adonai*

haShem: Ik spreek met hartstocht en woede! Jullie zijn vernederd door andere volken, en daarom, zegt Adonai haShem, zweer Ik dat de volken om je heen zelf vernederd zullen worden!" In תהילים Tehilim [Psalmen] 79:12 schrijft de psalmist: "Straf de volken rondom ons zeventvoudig voor de smaad die zij U hebben aangedaan, Eeuwige! - En pai den pipel lontu wi baka seibi leisi na ini den borsu fu den spotu disi den ben spotu Yu, o Masra!" (NBV).

De G'd van Israël, die rechtvaardig is, die gezegd heeft: "Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden! - Mi na a Wan di o strafu, na Mi o pai baka!" (Dt. 32:35, Rom. 12:19 en Hebr. 10:30), zal smaad met smaad en schande met schande vergelden! De omringende volken die Zijn volk verachten, belasteren en aanvallen, zullen hetzelfde vroeger of later aan het eigen lijf ondervinden.

Ook de psalmist spreekt van de omwonende volken, die tegen Israël samenspannen en hij smeekt de Eeuwige om in te grijpen: "Laat iets van U horen, o G'd! Spreek toch en blijf niet werkeloos toezien. Uw tegenstanders gaan tekeer. De mensen die U haten, krijgen de overhand. Zij beramen aanslagen tegen Uw volk en overleggen hoe zij Uw volgelingen kunnen aanvallen. Zij zeggen tegen elkaar: We gaan dat hele volk uitroeien. Niemand kent dan nog het volk van Israël.

Zij waren het al snel eens en hebben een verdrag gesloten om gezamenlijk tegen U op te staan. De Edomieten en Ismaëlieten; de Moabieten en de Hagarenen. De Gebalieten, Ammonieten en Amalekieten; en ook de Filistijnen, samen met de inwoners van de stad Tyrus. Assur kwam erbij; het helpt de nakomelingen van Lot. Doe met hen maar hetzelfde als U met de Midjanieten deed en als met Sisera. Of zoals met Jabin bij de rivier de Kison. Zij werden bij Endor verslagen en gedood; hun lijken dienden als mest voor het land. Behandel hun voornamen mannen maar net als de koningen Oreb en Zeëb, die U beiden doodde. Doe met hun koningen maar net als U deed met de Midjanitische koningen Zebah en Zalmuna, die U doodde. Want zij wilden Uw land in bezit nemen.

Mijn G'd, laat hen zweven als de zaadjes van een distel; blaas hen weg als kaf dat door de wind wordt verdreven. Zoals het vuur een bos verbrandt en de vlammen de bergen roodgloeiend maken, achtervolg hen zo met Uw storm; jaag hun schrik aan met Uw wervelwind. Maak hen te schande; misschien zullen zij dan ooit nog eens naar U zoeken, Eeuwige. Laten zij zich schamen en door schrik overmand worden; laat hen door de grond gaan van berouw. Dan zullen zij eindelijk beseffen dat U de Eeuwige bent. Dat U de Allerhoogste bent op aarde!

No tan tiri, o Gado; no hori Yu freide, èn no tan pi, o Gado. Bikasi luku, Yu feyanti meki dyugudyugu ; èn den sma disi no lobi Yu ben opo den ede. Den ben teki koni rai agensi Yu pipel, èn den ben rai agensi Yu kibriwan. Den ben taki: Kon, èn meki wi koti den puru fu de wan pipel, so dati den no sa memre a nen fu Israël moro.

Bikasi den ben teki rai makandra nanga wan mofo; den kon makandra agensi Yu. Den tenti fu Edom nanga den Ismaël suma, Moab nanga den Hagar suma, Gebal, Amon nanga Amalek, Filistea nanga den suma disi de libi na ini Tirus; Asur srefi ben kon moksi nanga den; den ben yepi den pikin fu Lot. Du nanga den leki na den Midyan suma, leki Sisera, èn leki Yabin na a krika fu Kison; disi ben dede na Endor; den ben kon leki mèst gi a gron. Meki den fesiman de leki Oreb, èn leki Seyeb; ya, ala den fesiman leki Seibach nanga Selmuna, disi ben taki: Meki wi teki den oso fu Gado gi wisrefi!

O mi Gado, meki den de leki wan banti; leki a drei grasi na fesi fu a winti. Leki wan faya de bron wan busi, èn leki a faya-flam poti den bergi na faya; we dan ferfolgu den nanga Yu winti, èn meki den frede nanga Yu storm. Furu den fesi nanga syen; so dati den kan suku Yu nen, o Masra. Meki den dangra èn broko den ede fu têgo; ya, meki den kisi syen, èn figi den puru; so dati libisuma sa sabi dati Yu, disi Yu nen wawan de Adonai, de a Moro Hei Wan abra heri grontapu!" (תהילים Tehilim [Psalmen] 83:1-19, Het Boek).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:8

"Maar gij, bergen van Israël, zult uw takken voortbrengen en uw vruchten dragen voor Mijn volk Israël, want nabij is zijn komst!"

"Ma un, o bergi fu Israël, un sa meki den taki fu un gro moro bigi, èn un sa meki un froktu gi Mi pipel fu Israël, bikasi dyonsro den sa doro!"

Groot Nieuws Bijbel: *“Bergen van Israël, je bomen zullen weer bladeren krijgen en vruchten voortbrengen voor Mijn volk, want Mijn volk zal spoedig thuiskomen!”* De profeet moest aan de bergen van Israël het blijde nieuws verkondigen dat er voor hen ooit weer goede tijden zullen aanbreken, want de Eeuwige zal zich om hen bekommeren en alles weer herstellen.

De kale rotsen zullen weer bebost zijn en vruchten dragen voor de rechtmatige bewoners, die spoedig naar hun land terug zullen keren. De Israëlieten zullen naar het verwoeste en verwaarloosde land terugkeren en het weder opbouwen en de wijnbergen en olijfgaarden zullen weer een overvloedige opbrengst leveren aan de teruggekeerde kinderen Israëls: *“Want het zaad gedijt, de wijnstok geeft zijn vrucht, het land geeft zijn opbrengst en de hemel geeft zijn dauw; en Ik doe het overblijfsel van dit volk dit alles beërven. - Bikasi a siri sa gro bun; èn a droifitaki sa gi en froktu, èn a gron sa gi nyanyan, èn a heimel sa gi en dow; èn Mi sa meki a pipel disi de tan abra fu abi ala den sani disi.”* (זְכַרְיָה Zechar'ya [Zacharia] 8:12).

“Zo zegt de Eeuwige: Weerhoud uw stem van wenen, uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid, luidt het woord van de Eeuwige, zij zullen terugkeren uit het land van de vijand. Ja, er is hoop voor uw toekomst, luidt het woord van de Eeuwige, de kinderen zullen naar hun gebied terugkeren. - So Masra de taki: Tapu yu sten fu krei, èn yu ai fu watra-ai, bikasi yu sa kisi paiman fu yu wroko, so Masra de taki, èn den sa kon baka komopo fu a kondre fu a feanti.” (יְרֵמְיָהוּ Yir'm'yahu [Jeremia] 31:16-17).

Voor ons klinkt dit helemaal niet zo vreemd in de oren, want als wij met vakantie in Israël zijn zien wij dit met onze eigen ogen om ons heen gebeuren. Maar nu moet u zich even proberen voor te stellen, hoe onze grootouders en overgrootouders deze bijbelteksten gelezen hebben. Een massale terugkeer van Joden naar het land van hun voorouders was toen nog niet aan de orde en dat de woestijn weer zal veranderen in vruchtbaar land was voor hen ook ondenkbaar. En toch is het precies uitgekomen wat de profeet al duizenden jaren geleden heeft voorzien!

Door verwaarlozing, erosie en roofofbouw werden de in bijbelse tijden zo prachtige bergen en heuvels van Judea, Samaria en Galilea van hun bomen beroofd. Vooral in de Ottomaanse tijd zorgde de belasting op bomen ervoor, dat het land dermate ontbost werd, dat er volgens sommige bronnen in de negentiende eeuw zelfs nog minder dan 1000 bomen over waren. Met de komst van de eerste groepen Joodse pioniers in het begin van de twintigste eeuw kwam daar geleidelijk aan weer een positieve verandering in. In streken, waar zij meer dan 2000 jaar niet meer gezien werden, groeien nu weer vijgenbomen, cipressen, mirten en eiken, die bij tienduizenden geplant worden. In de vlakte langs de kust leveren ontelbare grapefruit- en sinaasappelbomen rijke oogsten en bananenbomen in de Jordaanvallei. Dadelpalmen ziet men in het hele land, het is een lust voor het oog. Het was voor mij destijds echt een belevenis om de eerste olijfbomen van mijn leven te zien staan op de Olijfberg, waarbij in mijn gedachten de bijbelse tijden herleefden.

Als wij bedenken, dat de met uitgestrekte dennenbossen bedekte bergen en heuvels van Judea en Galilea vóór de komst van de Joodse kolonisten nog kale rotsen waren, en tante Anny de vruchtbare landbouwgebieden nog als woestijnlandschap gekend heeft, dan begrijpen wij, dat zij uitsluitend hun takken voortbrengen en vrucht dragen voor G'ds volk Israël, aan wie Hij het land beloofd heeft, en niet voor de vreemde overheersers, die het zichzelf toegeëigend hadden. Zo is ook dit gedeelte van de eeuwenoude profetie letterlijk uitgekomen.

יְחֶזֶקֶל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:9

“Want zie, Ik kom bij u en keer Mij tot u, gij zult bewerkt en bezaaid worden.”

“Bikasi luku, Mi de fu un, èn Mi sa drai kon na un, èn den sa drai a doti fu un, èn den sa sai un.”

De Eeuwige zegt tegen de bergen van Israël, dat niet alleen Zijn volk bij hen terug zal komen, maar ook Hij zelf! Hij zal Zich hen weer toewenden, en hun grond zal opnieuw bewerkt en hun gewassen gezaaid worden. En tegen de terugkerende Israëlieten zegt Hij: *“Gij zult weer wijngaarden planten op de bergen van Samaria, en wie ze planten, zullen ook de vrucht genieten!”* - *Yu sa prani doifitaki ete na tapu den bergi fu Samaria; den praniman sa prani, èn den sa nyan den leki den aladei nyanyan!”* (יְרֵמְיָהוּ Yir'm'yahu [Jeremia] 31:5).

En daar gaven zij maar al te graag gehoor aan! Uitgestrekte moerassen werden drooggelegd in de Hule-vallei en Galilea en door irrigatie werden zelfs grote gebieden van de Negev-woestijn

bruikbaar gemaakt voor de landbouw. Wat ruim 2000 jaar volstrekt onmogelijk leek, werd nu binnen enkele tientallen jaren gerealiseerd: woestijnzand moest wijken voor vruchtbare velden, waarop prachtige bloemen, lekkere groenten en sappig fruit, maïs en tarwe en zelfs pinda's en katoen rijke oogsten opleveren.

In de EU-landen worden weliswaar wijn en landbouwproducten, die uit de zogenaamde 'bezette gebieden' afkomstig zijn geboycot, maar de Joodse kolonisten verbouwen het daar in gehoorzaam aan de opdracht van haShem, die we zojuist in Jeremia 31:5 gelezen hebben: *“U zult weer wijngaarden planten op de berghellingen van Samaria en met voldoening de opbrengsten van uw eigen tuinen eten!”* (Het Boek).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:10

“Ik zal de mensen op u talrijk maken: het ganse huis Israëls; de steden zullen weer bewoond en de puinhopen herbouwd worden.”

“En Mi sa meki suma kon hipi na un tapu: a heri oso fu Israëi, ala en; èn suma sa libi na ini den foto, èn den pori presi sa bow baka.”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Ik zal veel mensen op je laten wonen, heel het volk van Israël, en de steden zullen weer worden bewoond, de puinhopen weer worden opgebouwd.”* Het Boek: *“Ik zal uw bevolking door het hele land sterk laten groeien en de groei van uw veestapel zal daarmee gelijke tred houden. De steden en puinhopen zullen weer worden opgebouwd en bewoond.”*

Eeuwenlang was het land onderbevolkt. Slechts kleine Joodse gemeenschappen, die na de verstrooiing achtergebleven waren, bedoeïenen, die met hun kudden door het land trokken op zoek naar karige weidegronden en Turkse ambtenaren en garnizoenssoldaten vormden de weinige inwoners. Daardoor was er voldoende ruimte voor de terugkerende Israëlieten om zich in het land van hun voorouders te vestigen zonder iemand weg te hoeven sturen. De meeste Arabieren, die zichzelf nu Palestijnen noemen, vestigden zich pas in Palestina, toen de Turken al weg waren en de Joodse kolonisten in de tijd van het Britse mandaat al grote delen van het land ontgonnen hadden. Toen de Eeuwige zei, dat Hij de mensen in dit land talrijk zal maken, bedoelde Hij dus niet hen, maar het volk van Israël en in de NBG-vertaling staat zelfs 'het ganse huis Israëls', het gehele huis Israëls dus, met nadruk op gehéél! In andere profetieën zegt de Eeuwige, dat Hij niemand zal achterlaten in de verstrooiing. Wat een heerlijke belofte!

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:11

“Ja, Ik zal mensen en dieren op u talrijk maken, zij zullen zich vermenigvuldigen en vruchtbaar zijn; Ik zal u bevolken als vanouds en u weldoen meer dan vroeger; en gij zult weten, dat Ik de Eeuwige ben!”

“En Mi sa meki libisuma nanga meti kon furu na un tapu, èn den sa kon moro hipi, èn den sa meki froktu; èn Mi sa poti un na ini un owru tanpresi, èn Mi sa du moro bun nanga un leki Mi ben du di un ben bigin; èn un sa sabi dati Mi de Masra!”

Wat een geweldig voorrecht is het voor ons, om al deze profetieën in onze tijd in vervulling te zien gaan en welk een voorrecht was het voor tante Anny, dat zij daaraan mee mocht werken! Meter voor meter werd het land door de Joodse landbouwgemeenschappen in cultuur gebracht. De oude steden, die bijna 2000 jaar geleden werden verwoest, zijn nu herbouwd en weer door de kinderen Israëls bewoond.

Be'ersheva, dat ruim 4000 jaar geleden door Av'raham [Abraham] gesticht werd en later in verval raakte, is nu één van de modernste en belangrijkste steden van Israël midden in de Negev-woestijn! Ook Eilat aan de Golf van Aqaba, dat 3000 jaar geleden door koning Sh'lomo [Salomo] gebouwd werd en waarvan de ruines bijna 2500 jaar lang onder het woestijnzand bedekt waren, werd in 1948 ontdekt en herbouwd. Nu is Eilat een moderne havenstad en toeristisch trekpleister. Overal in het land ontstonden talloze kibbutzim en Joodse nederzettingen.

Wat de media daarbij bewust verzwijgen is het feit, dat de Joden tijdens het Britse mandaat onvruchtbare Arabische grond van de Arabieren kochten en daar de prijs voor betaalden, die men daarvoor vroeg. De Arabieren werden dus niet onteigend zoals gesuggereerd wordt, maar ze werden dik betaald voor de stukken woestijngrond, die voor hen eigenlijk waardeloos waren. En nu de Joden het land vruchtbaar gemaakt hebben eisen de Arabieren het opeens terug en zeggen dat het van hun is. Toch zoals gezegd is het land niet van hun, maar van de Eeuwige, en Hij heeft het aan Zijn volk gegeven.

Dat de Joden hun eigen land later weer terug zouden kopen, dat door de Arabieren werd ingepikt toen zij in de verstrooiing waren, is reeds door de profeet Jeremia voorgezegt: *“Men zal ervoor betalen en in aanwezigheid van getuigen koopcontracten opstellen en verzegelen, in het gebied van Benjamin, in het gebied rond Jeruzalem, in de steden van Juda, van het bergland, het heuvelland en de Negev. Want Ik zal hun lot ten goede keren, spreekt de Eeuwige! – Den mansuma sa bai den gron nanga moni, èn den sa skrifi brifi, èn den sa stampu den, èn den sa teki kotoigi na ini a kondre fu Benyamin, èn na ini den foto fu Yuda, èn na ini den foto fu den bergi, èn na ini den foto fu den lagi presi, èn na ini den foto fu a Negev; bikasi Mi sa meki den katibo drai lontu, so Masra de taki!”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 32:44, NBV).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:12

“Ik zal mensen op u doen verkeren, en wel Mijn volk Israël, die zullen u in bezit krijgen; gij zult hun tot een erfdeel zijn en hen niet langer van kinderen beroven.”

“Iya, Mi sa meki suma waka na un tapu, Mi pipel Israë!; èn den sa kisi yu, èn yu sa de den erfenis, èn baka dati, un no sa meki den firi sari moro.”

Het Boek: *“O Mijn land, Mijn volk zal opnieuw over uw grond lopen en u zult weer aan hen toebehoren. U zult niet langer de plaats zijn, waar het leven van hun kinderen gevaar loopt!”* De Eeuwige belooft Zijn land Israël niet alleen, dat het eens weer aan Zijn volk zal toebehoren, maar ook, dat het land hen niet meer van hun kinderen zal beroven en hun leven daar geen gevaar meer zal lopen. Helaas is dat laatste op dit moment nog niet het geval, want door al die aanslagen en dreigingen van buitenaf loopt hun leven nog steeds dagelijks gevaar.

Toch ooit zal de tijd aanbreken, dat zij veilig in hun land zullen wonen: *“Zij zullen daar veilig wonen en huizen bouwen en wijngaarden planten; ja veilig zullen zij wonen, terwijl Ik gerichten voltrek aan allen uit hun omgeving, die hen veracht hebben. En zij zullen weten, dat Ik, de Eeuwige, hun G'd ben! - En den sa libi nanga rostu drape, èn den sa bow oso, èn den sa prani droifidyari; iya, den sa tan sondro frede te Mi sa koti krutu na tapu ala den suma lontu den disi ben ferakti den; èn den sa sabi dati Mi de Masra, den Gado!”* (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 28:26).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:13-15

“Zo zegt Adonai haShem: Omdat men van u zegt: een mensenverslinder zijt gij, een land, dat zijn volk van kinderen berooft, daarom zult gij geen mensen meer verslinden en uw volk niet meer van kinderen beroven, luidt het woord van Adonai haShem. Ik zal u de hoon der volken niet meer doen horen, de smaad der natiën zult gij niet meer dragen, en gij zult uw volk niet meer van kinderen beroven, luidt het woord van Adonai haShem.”

“So Masra Gado de taki: Bikasi den taki gi un taki: Yu kondre de nyan suma, èn a ben meki den pipel fu yu kisi sari. Fu dat'ede yu no sa nyan suma moro, èn yu no sa meki den pipel fu yu kisi sari moro: so Masra Gado de taki. En na yu ini, Mi no sa meki suma yere a syen fu den heiden suma moro, èn yu no sa tyari a ferakti fu a pipel moro, èn yu no sa meki den pipel fu yu fadon moro: so Masra Gado de taki.”

In dit vers zegt de Eeuwige dat men van dit land zei, dat het een mensenverslinder was. Hij doelde daarmee op de woorden van de verspieders, die na hun verkenning verslag uitbrachten aan Moshe en met hun woorden het volk dermate bang maakten, dat het niet durfde, het land binnen te trekken: *“Ook verspreidden zij onder de Israëlieten een kwaad gerucht omtrent het land dat zij verspied hadden, door te zeggen: Het land dat wij zijn doorgetrokken om het te*

verspieden, is een land dat zijn inwoners verslindt! - En den ben gi den pikin fu Israèl wan takru boskopu abra a kondre disi den ben luku, den taki: A kondre disi wi ben go fu luku de wan kondre disi de swari den suma disi de libi drape!” (במדבר B'mid'bar [Numeri] 13:32).

Het klopte natuurlijk wel wat de verspieders zeiden, maar waarom verslond dit land zijn inwoners? Omdat zij slecht waren en alles deden wat een gruwel in G'ds ogen was!

Omdat de Eeuwige dit land aan Zijn volk onder ede beloofd heeft en Hij niet wilde, dat het ook hen verslindt, waarschuwde Hij hen nadrukkelijk, om niet dezelfde gruweligheden te begaan als de volken, die Hij uit dit land zal verdrijven: “Verontreinigt u niet door dit alles, want door dit alles hebben zich verontreinigd de volken die Ik voor u uit wegdrijf. Het land toch werd verontreinigd en Ik vergold daaraan zijn ongerechtigheid, zodat het land zijn inwoners uitspuwde. Gij echter zult Mijn inzettingen en Mijn verordeningen in acht nemen en geen van deze gruwelen doen, noch de geboren Israëliet, noch de vreemdeling die in uw midden vertoeft; want al deze gruwelen deden de lieden van het land, die voor u waren, zodat het land onrein werd. Opdat het land u niet uitspuwe, wanneer gij het verontreinigt, zoals het uitgespuwd heeft het volk, dat voor u was. - No pori un srefi nanga iniwan fu den sani, bikasi so ala den folku ben pori densrefi disi Mi sa trowe na un fesi. En a kondre ben pori; fu dat'ede Mi ben poti en sondu na en tapu, èn a kondre srefi ben spiti ala den suma disi ben libi drape trowe. Fu dat'ede, un musu hori ala Mi wèt nanga Mi krutu, èn un no musu du iniwan fu den takru sani disi; no wan fu un pipel, so srefi no wan fu den freimde suma disi libi na un mindri, bikasi den man fu a kondre ben du ala den takrudu disi na un fesi, èn den ben pori a kondre. So dati a kondre no sa spiti un trowe tu te un pori en, so leki a ben spiti den tra pipel trowe disi ben de fosi un.” (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 18:24-28).

Helaas namen de Israëlieten zich deze waarschuwing niet of in elk geval niet voldoende ter harte, want het ging later dezelfde kant op als deze volken, met alle gevolgen van dien. Daarom werden de Israëlieten in ballingschap weggevoerd in de verstrooiing en zwaar gestraft voor hun overtredingen. De Eeuwige was echt boos op hen, héél boos!

Toch gelukkig bleef Hij niet boos en heeft de bergen van Israël beloofd, Zijn volk terug te brengen en het land te herstellen. Hij beloofde, dat Hij de smaad, die de slechte verspieders op het beloofde land geworpen hadden door te zeggen, dat het een land is dat zijn inwoners verslindt, volkomen weg zal nemen. Hij beloofde, dat het land van Israël niet langer zijn bewoners zal verslinden en het volk niet langer van zijn kinderen zal beroven en dat Hij zal zorgen, dat het geen vernederingen van de andere volken meer hoeft te verduren en hun hoon en spot niet meer hoeft aan te horen. En wat Hij beloofd heeft, zal Hij ook doen, “want Hij, die beloofd heeft, is getrouw! - Bikasi a Wan di meki den pramisi, de fu fertrow!” (לברים Iv'rim [Hebreeën] 10:23). Amen!

Werner Stauder